

Rapport 2008:69
Arkeologisk förundersökning

Villatomt vid Brestorp gamla bytomt i Ringarum

RAÄ 244
Eriksberg 2:1
Ringarums socken
Valdemarsviks kommun
Östergötlands län

Mats Magnusson

Villatomt vid Brestorp gamla bytomt i Ringarum

Innehåll

Sammanfattning	2
Inledning	4
Områdesbeskrivning	4
Syfte	4
Metod och dokumentation	4
Resultat och tolkning	4
Referenser	4
Tekniska uppgifter	9

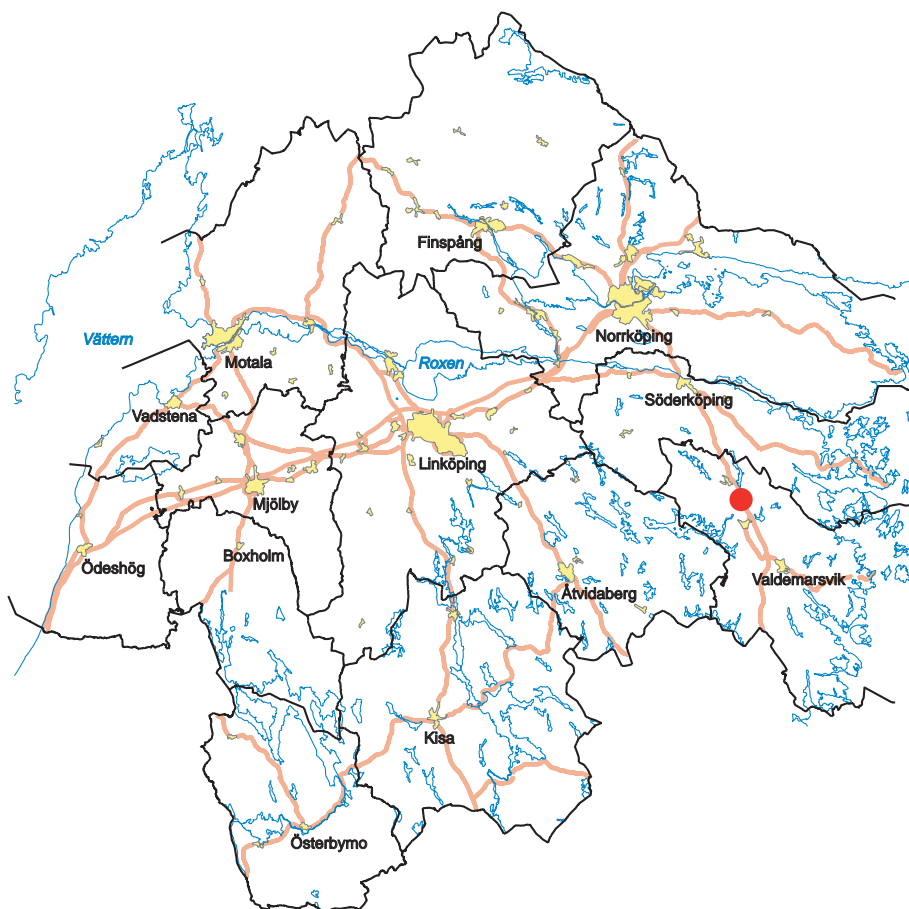
Ö S T E R G Ö T L A N D S L Ä N S M U S E U M
A V D E L N I N G E N F Ö R A R K E O L O G I

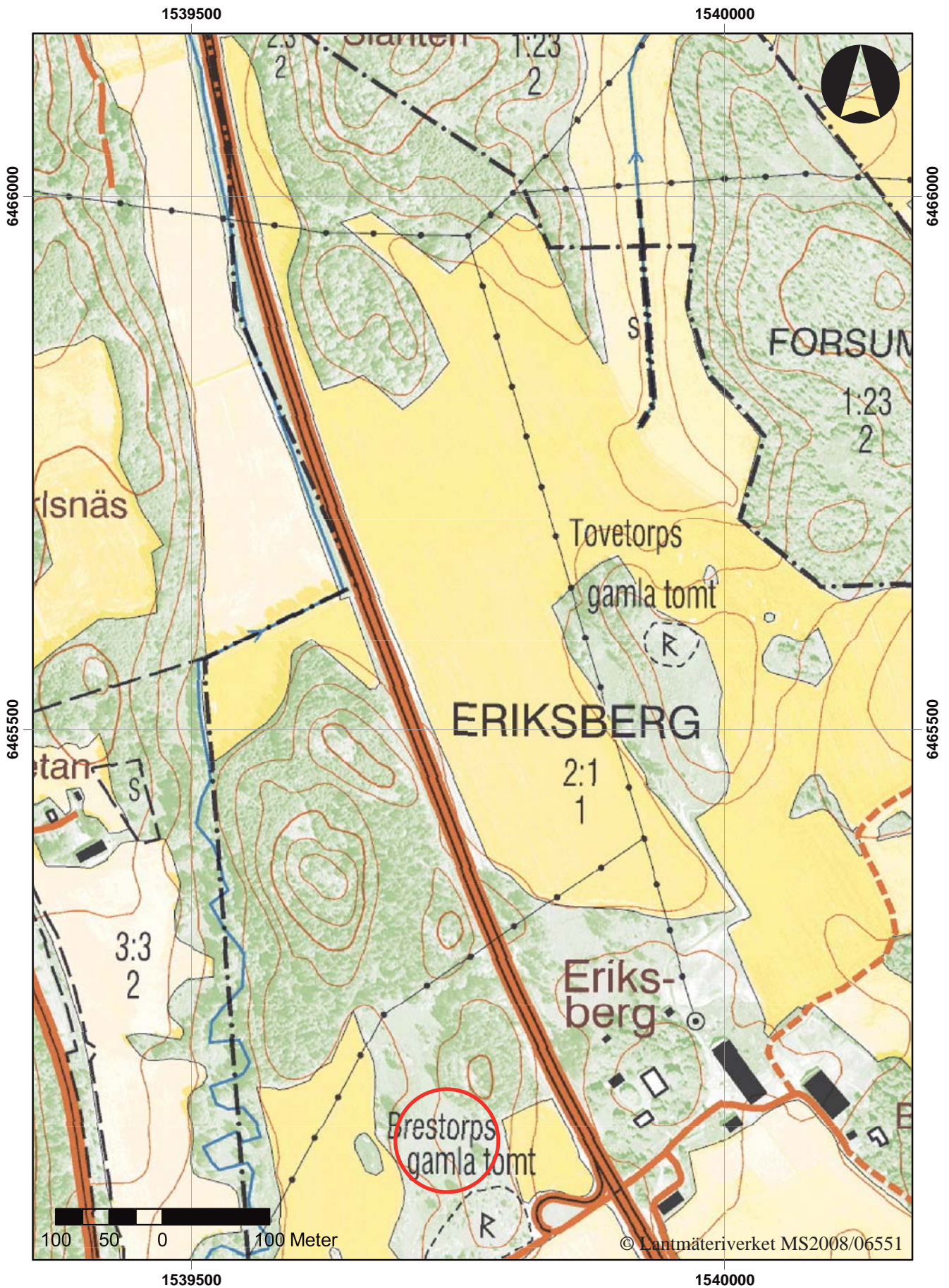
Box 232 • 581 02 Linköping • Tel 013 - 23 03 00 • Fax 013 - 12 90 70
info@ostergotlandslansmuseum.se • www.ostergotlandslansmuseum.se

Sammanfattning

Östergötlands länsmuseum utförde den 9:e maj 2008 en arkeologisk förundersökning inför avstyckandet av en tomt på fastigheten Eriksberg 2:1 i Ringarums socken, Valdemarsviks kommun, Östergötland. Arbetet utfördes på uppdrag av Länsstyrelsen i Östergötlands län. Vid förundersökningen framkom inget av arkeologiskt intresse.

Mats Magnusson
antikvarie

Figur 2. Utdrag ur digitala Fastighetskartan med undersökningsområdet markerat. Skala 1:5 000.

Inledning

Den 9:e maj 2008 utförde Östergötlands länsmuseum en arkeologisk förundersökning. Arbetet utfördes inför avstyckandet av en villatomt invid Brestorps gamla bytomt (RAÄ 244) på fastigheten Eriksberg 2:1 i Ringarums socken, Valdemarsviks kommun, Östergötland.

Den antikvariska kontrollen utfördes efter beslut från Länsstyrelsen i Östergötlands län. Uppdragsgivare var Länsstyrelsen i Östergötlands län som även svarade för de arkeologiska kostnaderna. Ansvarig för förundersökningen och utformningen av rapporten var undertecknad.

Områdesbeskrivning

Undersökningsområdet är en del av ett småbrutet landskap med mindre, uppodlade områden koncentrerade till sprickdalarna som kantas av skogsklädda bergshöjder. Platsen ligger i övergången mellan de i söder liggande områdena med mindre odlingsbara ytor och branta bergshöjder och det mer böljande landskapet med större sammanhängande åker- ytor i norr.

I Ringarums socken finns flera torplämningar och ett antal bytomter registrerade. RAÄ 244, som är Brestorps gamla bytomt, ligger alldeles intill det aktuella undersökningsområdet och består av flera synliga byggnadslämningar i form av källare och syllstensrader. Brestorp nämns för första gången i källorna (Häradstingsanteckningar) år 1385 som *brez-thorpe*. Namnet Brestorp bildas av mans (bi-) namnet *Bredh* och ordet *torp* som betyder nybygge. I början av 1800-talet slås Brestorp och Tovetorp ihop till gården Eriksberg, benämnd efter sin ägare brukspatron Erik Westerberg (Franzén 1982).

Det område som är tänkt att styckas av ligger på vad som delvis tycks vara åker-/ängsmark på ägomätningsskattan från 1698. Även på Häradsekonomiska kartan från 1868-77 kan man ana en äng på platsen. Tidigare har en arkeologisk utredning berört området (Nilsson 2000) men i övrigt så har inga arkeologiska insatser företagits här.

Syfte

Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att se till att fast fornlämning kom till skada i så liten utsträckning som möjligt. Detta skulle ske genom att det planerade tomten, om möjligt, justerades. Fast fornlämning som påträffades skulle undersökas och dokumenteras avseende karaktär och omfattning.

Resultatet ska kunna ligga till grund för länsstyrelsens fortsatta bedömningar i ärendet samt utgöra ett underlag för vidare planeringsarbete.

Metod och dokumentation

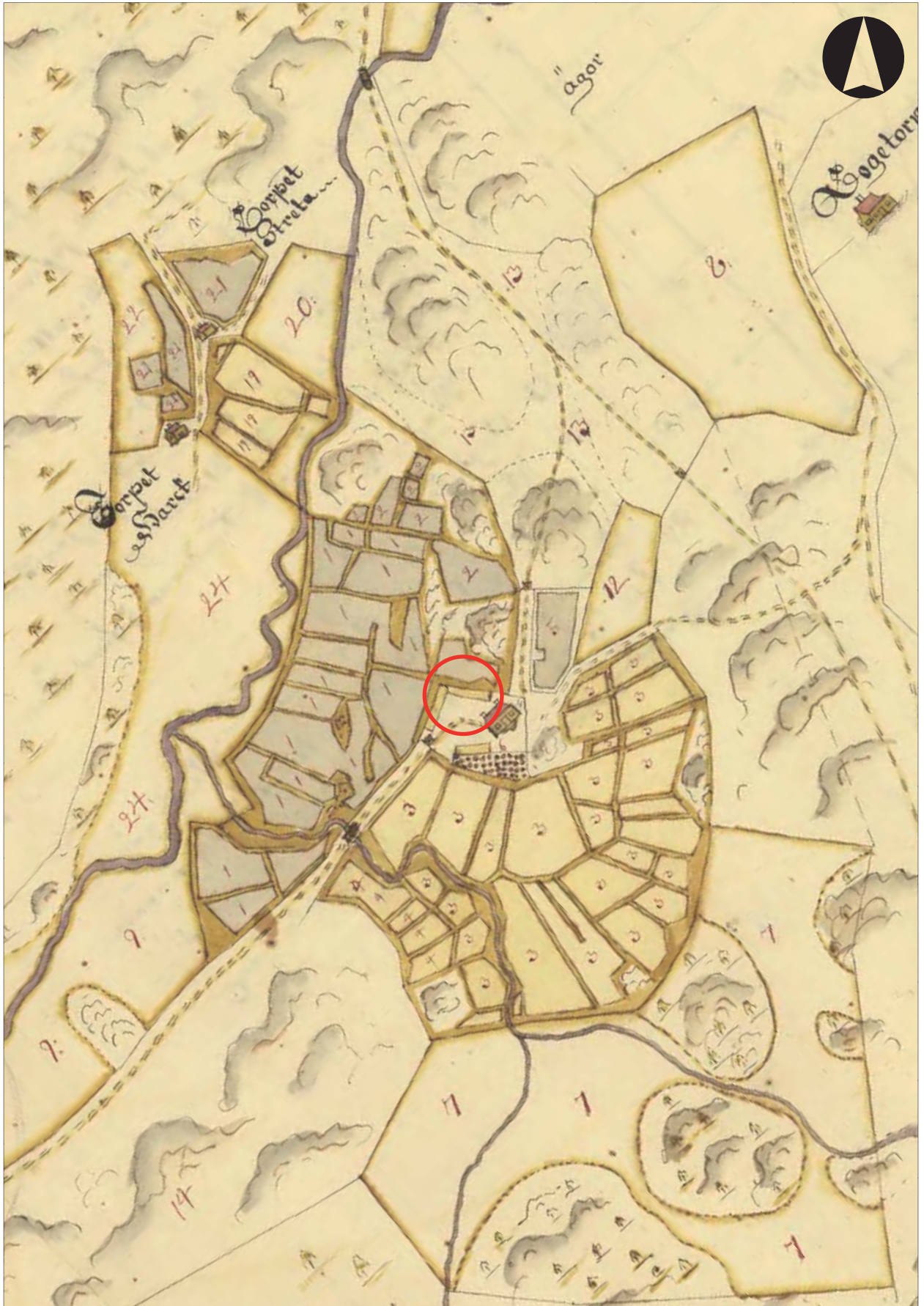
Den arkeologiska förundersökningen, inför avstyckningen av villatomten, genomfördes i form av sökschakt. Totalt grävdes tre schakt om sammanlagt ca 30 löpmeter. Schakten dokumenterades genom positionering via hand-GPS samt digitalfotografering. Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.

Resultat och tolkning

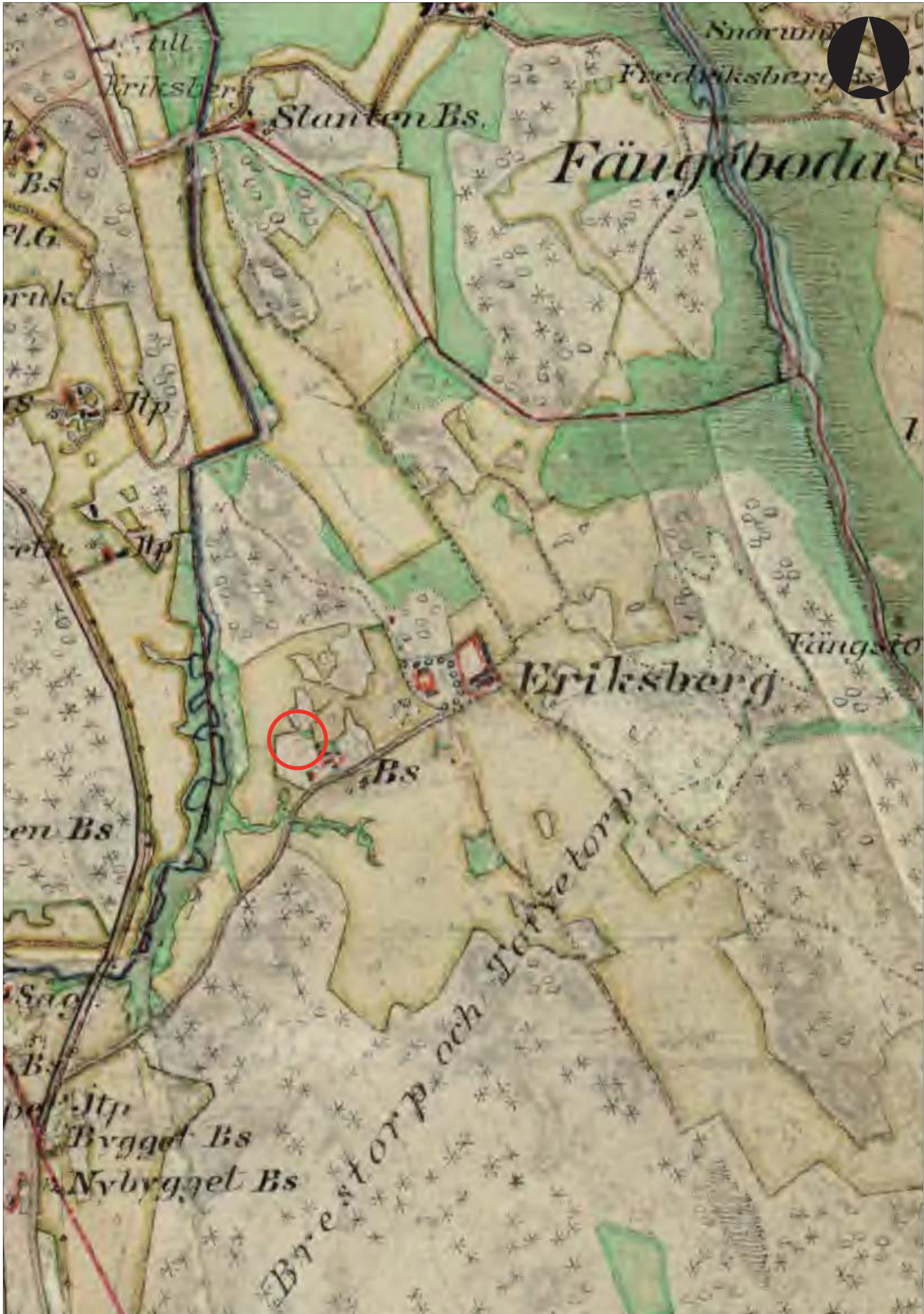
Schakten grävdes som djupast ner ca 0,5 meter eller tills berg kom i dagen. Fyllningen i schakten utgjordes uteslutande av matjord. Mitt i det sydvästra schaktets södra kant framkom ett recent röjningsröse som delvis bestod av sprängsten och som låg direkt på berget. Inget av arkeologiskt intresse framkom vid förundersökningen.

Referenser

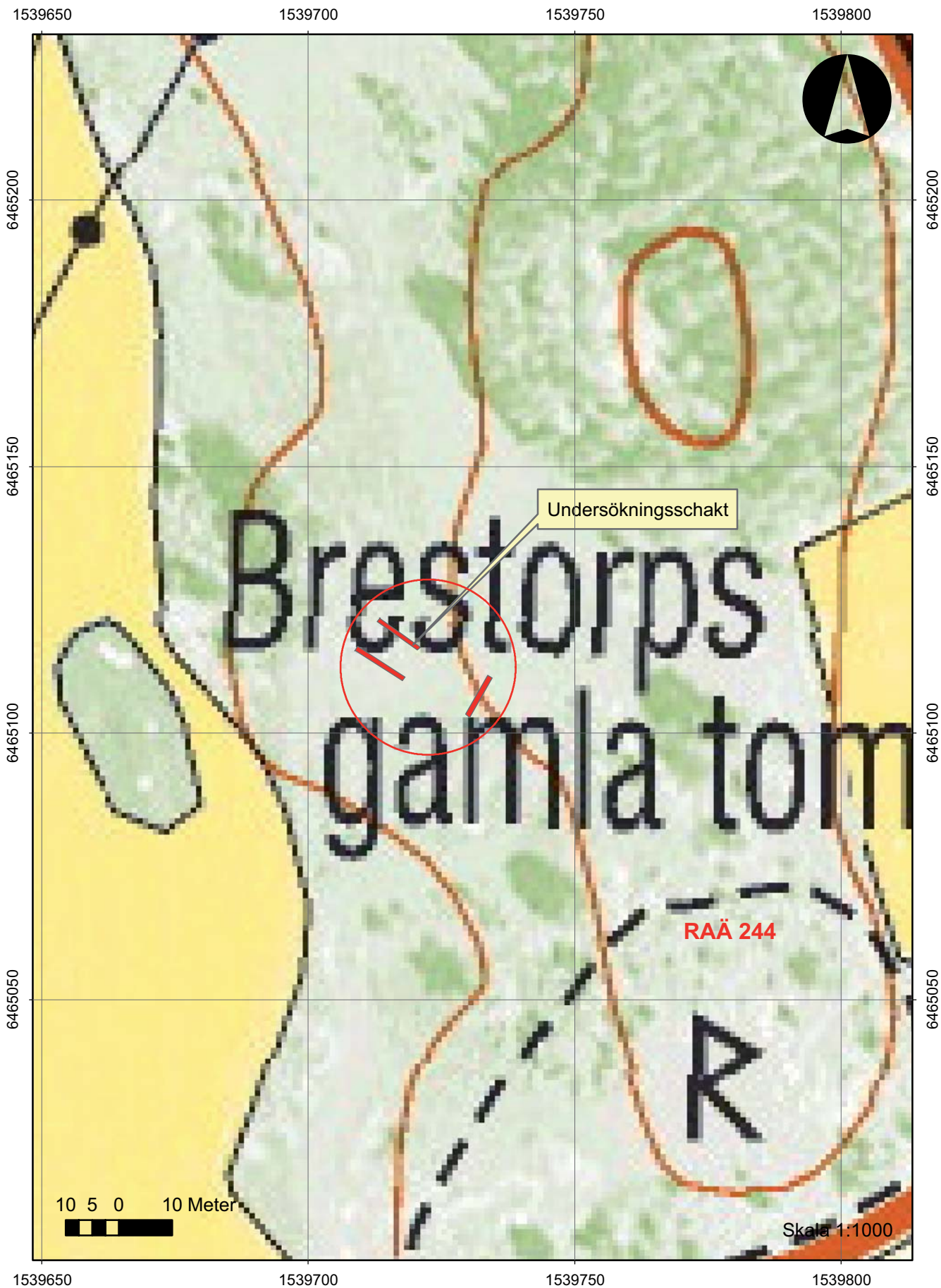
- Franzén G. 1982. *Ortnamnen i Östergötlands län*. Del 11, Hammarkinds härad, bebyggelsenamn. Uppsala.
- Nilsson P. 2000. *Förhistoria i en kustnära bygd. E22 Västervik – Norrköping, delen Valdemarsvik – Söderköping*. Arkeologisk utredning, etapp 1. RAÄ UV Öst rapport 2000:17.
- Lantmäteristyrelsens kartarkiv, LMS, akt D82-13:1. Ägomätning 1698.
- Rikets allmänna kartverks arkiv, RAK, akt J112-46-7. Häradsekonomiska kartan 1868-77.
- FMR, Fornminnesregistret

Figur 3. Ägomättningskarta över Brestorp 1698. LMS.

Figur 4. Häradsekonomska kartan 1868-77. RAK.

Figur 5. Utdrag ur digitala Fastighetskartan, blad 086 37, med detalj av schakten. Skala 1:1 000.

Figur 6. Översiktsbild mot sydöst. Foto ÖLM.

Tekniska uppgifter

Fastighet	Eriksberg
Socken	Ringarum
Kommun	Valdemarsvik
Län och landskap	Östergötland
Fornlämningsnummer	Invid RAÄ 244
Ekonomiska kartans blad	086 37 (8G 3h Ringarum)
Koordinater	X6465110, Y1539735
Koordinatsystem	RT90 2,5 gon V
Typ av undersökning	Arkeologisk förundersökning, antikvarisk kontroll
Länsstyrelsens dnr	431-13052-08
Länsstyrelsens handläggare	Malin Backman
Länsstyrelsens beslut	2008-05-08, muntligen.
ÖLM dnr	239/08
ÖLM projektnr	530808
Uppdragsgivare	Länsstyrelsen i Östergötlands län
Kostnadsansvarig	Länsstyrelsen i Östergötlands län
Projektledare	Mats Magnusson
Rapportarbete	Mats Magnusson
Fältarbetstid	2008-05-09
Totalt undersöktes	Ca 30 löpmeter
Fynd	Nej
Foto	Digitalt
Analyser	Nej
Grafik	Johan Levin/Mats Magnusson
Renritning	-
Grafisk form	Johan Levin
Dokumentationsmaterialet förvaras på Östergötlands länsmuseum.	
Ur allmänt kartmaterial	© Lantmäteriverket MS2008/06551
ISSN 1403-9273	Rapport 2008:69 © Östergötlands länsmuseum

Östergötlands länsmuseum utförde den 9:e maj 2008 en arkeologisk förundersökning inför avstyckandet av en tomt på fastigheten Eriksberg 2:1 i Ringarums socken, Valdemarsviks kommun, Östergötland. Vid förundersökningen framkom inget av arkeologiskt intresse.